

Naredni članak preveden je s francuskog na srpsko-hrvatskom jeziku. Originalni članak objavljen je u **Tribune de Genève** u četvrtak, 9. marta 2017 godine.

Mi ga ponovo objavljujemo uz ljubaznu **dozvolu** :

**MEDIAPLANET**

## **Neuropatski bolovi : Mit ili realnost ?**

**Lekarima  
Pacijentima**

**Naučnicima koji se bave istraživanjem nervnog sistema  
Terapeutima**

30.000 Ženevljana i Ženevljanki, 450.000 Švajcaraca i Švajcarkinja, 450.000.000 muškaraca i žena u svetu danonoćno pati od neuropatskih bolova. Ukoliko vam antiinflamatorni lekovi ne pomažu, znači da su vam nervi oštećeni. Objašnjenja slede...

Kožni živci predstavljaju čitavo jedno razgranato stablo koje se nalazi ispod kože; njihovih 240 grana tako je izloženo povredama i samim tim se često i oštećuju. Ovim je zahvaćeno više od 7% celokupne populacije.

### **Od jednostavnog osećaja nelagode do nepodnošljivih bolova**

Fiziološka posledica povrede organa zaduženog za dodir je neosetljivost dela kože na nadražaj koji se percipira kao neodređen i udaljen, kao prigušen. U ovom delu kože mogu se stvoriti osećaji žarenja, vrelina, bolnog, gotovo ledenog osećaja hladnoće. Ovi neugodni osećaji su najpre isprekidani, zatim postaju sve učestaliji, dok osećaji hladnog i toplog žarenja nisu ni u kakvoj vezi s niskom ili povišenom temperaturom. Štaviše, ovaj deo kože na kom često imamo osećaj gorenja povezan je s bolom koji se opisuje kao « žarenje » – « trnjenje » – « sevanje » – « žiganje » : to su različiti izrazi kojima se pokušava opisati ovaj simptom. Ove spontane neuralgije nisu vezane ni za aktivnost niti za stanje mirovanja (odmora). One nastupaju kako žele i kad god to požele. Ali mehanizmi plastičnosti mozga omogućavaju da se ova neurofiziološka oštećenja preinače.

### **Osećate da ste na ivici nerava, napeti, razdražljivi : « to ne liči na mene »**

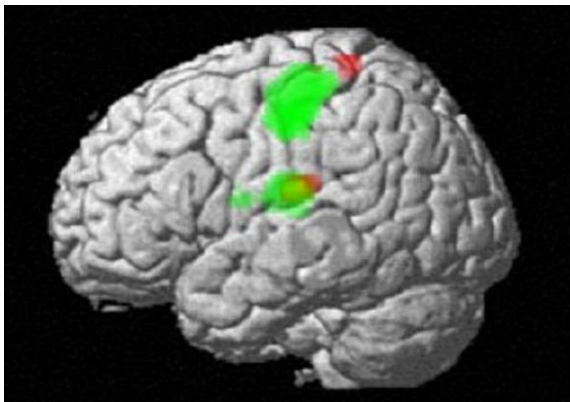
Kada se budite, iz dana u dan, nakon neprospavanih noći, postajete sve nepristupačniji za druge. Kako ste usmereni samo na sebe, nesebičnost vas polako napušta i malo po malo vaša slabost vas savladava, jednom rečju postajete nesnosni... po sebe i po vašu okolinu. Svaki bol predstavlja telesno i emocionalno iskustvo ; to naročito važi za neuropatske bolove koji mogu biti veoma iscrpljujući.

### **Uprkos zdravom razumu**

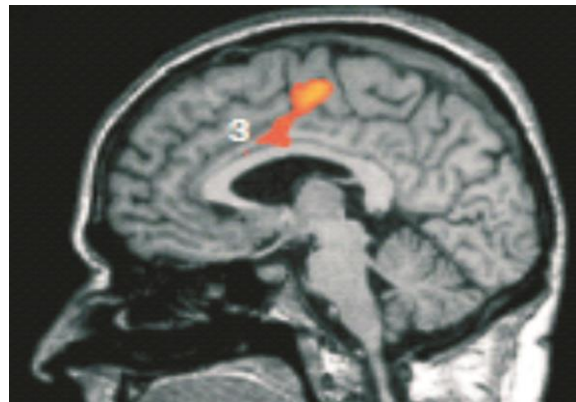
Trećina pacijenata koji imaju neuropatske bolove, pate i od drugih bolova. Neuropatski bolovi na dodir – zvani alodinija – su kontradiktorni, paradoksalni, da ne kažemo « nelogični » : Svaki nadražaj – od kontakta s mlazom tuša do kontakta s odećom, bilo kakav dodir, čak i nežan – izaziva ne samo nejasan, prigušeni osećaj, već štaviše – bolan. Isti stimulus izazvaće kod nekog osećaj trnjenja kao da vam neko zabija ekser u kožu, a kod drugog osećaj žarenja kao da vas neko žigoše užarenim gvoždem. Ovaj bol je podmukao : nakon primene relativno podnošljivog nadražaja, on se percipira kao bolan i taj osećaj se širi, preplavljuje vas i ne prestaje satima. Prvi princip njegovog lečenja jeste svodenje na minimum svakog kontakta kako bi se preobratali mehanizmi periferne i kortikalne osetljivosti koji i jesu uzrok ovom paradoksu.

### **Krivac je somatosenzorni sistem**

Naš nervni sistem prostire se od receptora smeštenih u koži do različitih nervnih centara u mozgu. Insularni korteks se naročito da zavarati. Smešten duboko iza našeg čela, on dodir inrepretira kao bolan. Ova se interpretacija može donekle izmeniti odgovajućom rehabilitacijom.



Sponatni neuropatski bolovi  
(Freund, 2009)



Neuropatski bolovi na dodir  
(Quintal et al., 2013)

**Prevod na srpsko-hrvatski : Studio2SC**